

Barangolás a Rózsadombon

Már dereng. A Rózsadomb patinás, kanyargós utcáin egy lélek se jár. Az éjszakai korhelyek is hazatértek, gépkocsi sehol. A csend oly teljes, a némaság oly döbbenetes, hogy akár ilyenkor lép meg a hajnal a Rózsadombon és szemléli az elhagyatott utcákat, a máskor oly kedves villák mozdulatlan sorát, annak az az érzése támad, nyári üdülőtelepet lát telen.

A Rózsadomb valamikor a legelőkelőbbek villanegyede volt. Házunk, ahonnét hajnali körsétánkra indulunk, egy gyárosé volt, két emeletet lakott kis családjával. Ma csaknem húsz család otthona. Mi már a háború után költöztünk a Rózsadombra, amikor a város minden pontjáról tömegesen érkeztek ide új lakók a megüresedett villákba. Azok, akik a régiak közül maradtak a Rózsadombon, eleinte úgy tekintettek ránk, mint betolakodó honfoglalókra. Megjelenésünk nem keltett zavart, csak csendes megvetést, visszahúzódtak tőlünk. De ahogy a város talpraállt, az emberek hozzáálltak az újjáépítéshez, a Rózsadomb is megérezte az idők parancsát: ahol hatalmas beépítetlen telkek ásítottak, megkezdődött a szabályozás, építkezés, átalakítás. A Rózsadomb tünevényes gyorsasággal nőtt, gazdagodott, emberesedett.

Mechwart tér, a Rózsadomb kapuja. Az új tanácsháza, a Statisztikai Hivatal épület-óriása, egy modern OTP-öröklakás, és vele szemben az új diplomataház az Európa Étteremmel és eszpresszóval Buda valóságos tündérkertjét zárja közre. Fénycsövektől beragyogott világos parkot lépcsősor szel át, mely a Rózsahegy utcához vezet. A volt török követség helyén szemlátomást magasodnak egy új épület hatalmas falai. Az *Express Utcázi Iroda* építeti. A *hétémeletes nemzetközi ifjúsági diákszálló* jövő ilyenkorra már több száz, hazánkban tanuló külföldi diáknak ad kényelmes otthont. A Rómer Flóris utca aljában hosszú foghíjas telek nyújtózik, a volt Papkert. Az elhanyagolt vadont mérnökök járják, az *Autóklub* új székházának jelölik ki a helyét. Ok már megálmodták a jö-

vőt: a ház előtt parkolók, a földszinten autógarázsok, az emeleten szolgálati lakások és irodák lesznek.

Tiszta kék vizű tó partján hangulatos modern új épület, a Malomtó-eszpresszó. Mérédek ösvény vezet innen az Apostol utcához. Ez itt már a villanegyed része, ahová *újabbban többemeletes társasházak is beékelődtek.* Imitt-amott még látni ugyan gazdátlan foghíjas telket, de ezek már egyre fogynak. A 16—17. szám alatt egy kétemeletes társasház külső falai várnak a festésre, egy másikban talán már laknak is. Szemben vele új diplomata-villa.

A *Bolyai utca* óvodáiról híres. Három napközi otthonos óvodája is van. Ebben az utcában épült a *Tanácsakadémia* emeletes kollégiuma is lépcsőzetes virágoskert és kis fenyves közepette. A Mező Imre középiskolás kollégium II emeleti ablakaiból már halvány fények szűrődnek ki, jelezve a reggel közeledtét. A túloldalon két hatalmas épület mered az ég felé: a benuélós betegek Heine-Medin utókezelő kórháza és rendelőintézete. Lábadozó gyermekeknek sebb, egészségesebb környezetet talán el sem lehet képzelni. Beljebb a Rózsadomb közepe felé gondozatlan telkek várnak beépítésre. Odébb megállok egy platán alatt és nézem az emeleti és földszinti lakásokat. Itt játszottunk, ebben a kertben vadóc és kalandos indiánosdit.

A *Palatinus utca* 1. szám alatt egykor József Ferenc főhercegnek volt villája. Ma a József Attila-kórház épülete. A főherceg másik rózsadombi villájában, a *Tapolcsányi utca* 4. szám alatt azóta árvagyermeknek rendeztek be otthont.

A *Vérhalom utca* 14—16. szám alatt egy egész komplett diplomata-telep körvonalai bontakoznak ki. Ott 2—3 emeletes villa már készen áll, szomszédságukban új boltok várják a reggeli nyitást: húsbolt, fűszer- és csemege üzlet.

Itt fenn a Rózsadombon is, mint a városban mindenütt, óriási csizmákban fut az idő. A *Vérhalom tér* a háború után még gránátokkal volt

teli, amelyek sorra szedték áldozataikat. Az egykor dús és vadóc közkert ma olyan mint egy rózsaliget, játszótereivel, csendes lugasaival. Következő állomásunk a Cimbalom-rét. Néhány éve még önfelédten rúgtuk itt a labdát; a rétnek ma már nyoma sincs. A Magyar Tudományos Akadémia fizikai és kémiai kutatóintézetének központja vette birtokába a telket. Mögötte téglahalmazok, felhányt földbuckák jelzik, hogy az akadémiai intézet a jövőben új épületekkel bővül.

A reggel oly üdén köszönt, mint majd mindig a Rózsadombon, amelynek légjárata a budai hegyekből ömlik a szűk utcákba s elhozza a fölgyek és fenyők illatát. A város oly ápolt, fésült, tiszta e reggeli órában, mint egy előkelő hivatalnok a reggeli után. A jegegyekkel szegélyezett Pusztaszeri út alatt foghíjas telekre munkások sietnek. Cölöpök és árkok jelzik az új épület helyét. *Társasház épül a villanegyedben.* Kissé lentebb, az Alsó-Törökvesz úton az *OTP emeletes öröklakásházat* építet. Hirtelen úgy érzem, nincs sebb dolog, mint egy épülő városrészben gyönyörködni.

A *Távközlési Kutató Intézet* épületóriása mellett haladunk. A TAKI főépületéhez most új szárnyat csatolnak. Körötte ikerházak születnek. Sok család juttatott telken építkezik. *Endrődi Sándor utca — Gábor Áron út — Tüske utca: egész új városrész.* Errefelé főleg társasházak épülnek. A Felső-Törökvesz úton új *alsótagozotú iskola* nyílt. A Gugger-hegy tövében építőmunkások egész hada kezdi meg a napi munkát, húzzák a falakat — *gyermekváros épül.*

Gugger-hegy. Sajnálom, hogy már végére értünk a sétának, legszívesebben újra kezdeném. Egy ösvény végében két vörösbarna fenyőtörzs silbakoló őrsége között lenn a mélyben megpillantom a várost. Belátni innen a Rózsadombot kedves kis villáival, tornyos házival, az utcák kuszá szalagjaival, összeülekezett gesztenyefáival, óvodáival és kórházaival. És az emberekkel, akik felépítették...

Vass László